

**САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО**
FINANCIAL REGULATORY COMMISSION
OF MONGOLIA

**ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН 2020 ОНЫ
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НЭГДСЭН ТАЙЛАН**

УЛААНБААТАР ХОТ
2021 ОН

Агуулга

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ	3
1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	3
1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ	4
1.3. ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	7
1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ	8
1.5.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР	10
1.6.ДААТГАЛЫН ХАРЬЦАА	12
1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА	13
1.8.ДАВХАР ДААТГАЛ	14
2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ	16
2.1.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ	16
2.2.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР	16
3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ	17
4.ДАВХАР ДААТГАЛ	19
5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ	19
6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ	20
6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ	20
6.2.ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	22

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

2020 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар ердийн даатгалын 14, урт хугацааны даатгалын 1, давхар даатгалын 1, даатгалын зуучлагч 56, даатгалын хохирол үнэлэгч 25 компани даатгалын зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байна. Салбарын оролцогчдын тоон мэдээллийг хүснэгт 1, 2-т харуулав.

Хүснэгт-1

Даатгалын зах зээл дээрх тусгай зөвшөөрөл, эрх эзэмшигчдийн тоо

№		2019	2020
1	Ердийн даатгалын компани	15	14
2	Урт хугацааны даатгалын компани	1	1
3	Давхар даатгалын компани	2	1
4	Даатгалын төлөөлөгч	2520	2473
5	Даатгалын зуучлагч	54	56
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч	27	25
7	Актуарч	30	32
8	Даатгалын үйл ажиллагаанд аудит хийх эрх бүхий аудитын компани	44	45
9	Даатгалын байгууллагад аудит хийх эрхтэй аудитор	144	145
	НИЙТ	2837	2792

Хүснэгт-2

Даатгалын компани, даатгалын мэргэжлийн оролцогч компаниудын салбарын тоо

№		2019	2020
1	Даатгалын компанийн салбар	267	251
2	Даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар	14	12
3	Даатгалын зуучлагч компанийн салбар	22	25
4	Даатгалын зуучлагч банкны салбар	244	266
5	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн салбар	44	45
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн төлөөлөгчийн газар	37	38
	НИЙТ	628	637

Хорооны 2020 оны 02 дугаар сарын 12-ны өдрийн 76 дугаар тогтоолоор “Хубилай давхар даатгал” ХХК-ийн давхар даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх, 2020 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн 936 дугаар тогтоолоор “Соёмбо даатгал” ХХК-ийн ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг тус тус хүчингүй болгосон.

Мөн 2020 онд шинээр 6 компанид даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгож, 4 компанийн даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг, 2 компанийн даатгалын хохирол үнэлэгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг тус тус хүчингүй болгосон.

Дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгт 3-т харуулав.

Хүснэгт-3

2020 онд тусгай зөвшөөрөл олгосон болон тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон компаниуд

№	Компанийн нэр	Тусгай зөвшөөрөл	Тусгай зөвшөөрөл олгосон огноо	Тогтоолын дугаар
1	"Кредит банк" ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.02.28	98
2	"Финс брокер" ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.03.25	124
3	"Ухаалаг ирээдүй шийдэл" ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.04.08	156
4	"Онч цэгц" ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.09.23	883

5	“Профешнл иншурэнс партнер“ ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.11.11	956
6	“Нейшнл иншуранс брокерэйж сервисэс” ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.12.23	1018
№	Компанийн нэр	Тусгай зөвшөөрөл	Тусгай зөвшөөрөл хүчингүй болгосон огноо	Тогтоолын дугаар
1	“Хубилай давхар даатгал” ХХК	Давхар даатгал	2020.02.12	76
2	“Хүннү сиед” ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.03.11	118
3	“Ар эм ай би” ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.03.11	119
4	“Голд стандарт эстимэйт” ХХК	Даатгалын хохирол үнэлэгч	2020.06.10	475
5	“ЭМ ЭН АЙ БИ” ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.08.12	827
6	“Улаанбаатар хотын банк” ХХК	Даатгалын зуучлагч	2020.08.12	828
7	“Соёмбо даатгал” ХХК	Ердийн даатгал	2020.10.07	936
8	“Ухаа шүхэрт консалтинг”	Даатгалын хохирол үнэлэгч	2020.11.25	990

1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

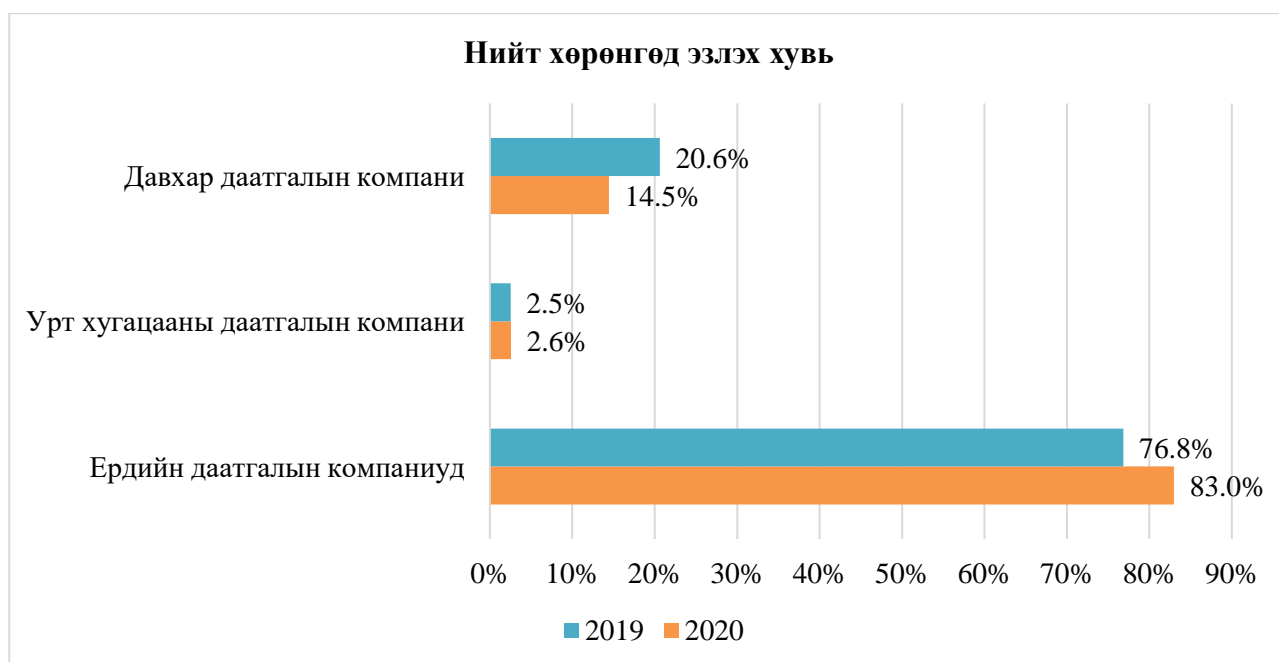
Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө 2020 онд 16.2 тэрбум төгрөгөөр буюу 4.4 хувиар өсч, 382.7 тэрбум төгрөгт хүрчээ. Сүүлийн 10 жилийн дундаж өсөлтийн хувь болох 23.0 хувиас харьцангуй бага хувиар өссөн байгаа нь 2 компанийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл хүчингүй болсонтой холбоотой байна. Тайлант хугацааны эцэст идэвхтэй үйл ажиллагаа эрхэлж байсан компаниудын нийт хөрөнгө 12.0 хувиар өсчээ.

Даатгалын компаниудын хөрөнгө, нийт хөрөнгөд эзлэх хувийг дүрслэл 1, 2 болон хүснэгт 4-т дэлгэрэнгүй харуулав.

Дүрслэл-1

Дүрслэл-2

Хүснэгт-4

**Нийт хөрөнгө
(Компани тус бүрээр)**

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компаниуд	Нийт хөрөнгө		Өсөлт/бууралт	Нийт хөрөнгөд эзлэх хувь
		2019	2020		
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	9,652.9	13,215.2	36.9%	3.5%
2	"Ард даатгал" ХК	20,823.7	28,728.4	38.0%	7.5%
3	"Бодь даатгал" ХК	27,556.6	32,743.4	18.8%	8.6%
4	"Ган зам даатгал" ХХК	7,504.3	7,546.8	0.6%	2.0%
5	"Мандал даатгал" ХК	40,695.8	47,534.3	16.8%	12.4%
6	"Миг даатгал" ХХК	29,103.4	31,895.6	9.6%	8.3%
7	"Монгол даатгал" ХК	43,293.6	34,735.8	-19.8%	9.1%
8	"Монре даатгал" ХХК	10,243.1	9,753.6	-4.8%	2.6%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	7,632.7	9,175.3	20.2%	2.4%
10	"Номин даатгал" ХХК	18,042.3	28,743.5	59.3%	7.5%
11	"Практикал даатгал" ХХК	17,734.7	26,770.7	51.0%	7.0%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	27,425.3	26,657.8	-2.8%	7.0%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	7,336.9	7,622.0	3.9%	2.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	11,544.4	11,893.9	3.0%	3.1%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	2,563.6	N/A	N/A	N/A
Нийт		281,153.1	317,016.4	12.8%	83.0%
Урт хугацааны даатгал					
16	Нэйшнл лайф даатгал ХХК	9,249.0	9,816.8	6.1%	2.6%
Нийт		9,249.0	9,816.8	6.1%	2.6%
Урт хугацааны болон ердийн даатгалын компаниудын нийт дүн		290,402.1	326,833.1	12.5%	85.5%
Давхар даатгал					

17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	53,328.6	55,238.8	3.6%	14.5%
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	22,118.4	N/A	N/A	N/A
Нийт		75,447.1	55,238.8	-26.8%	14.5%
Нийт салбарын хэмжээнд		365,849.16	382,072.0	4.4%	100.0%

Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл 17.4 тэрбум төгрөг буюу 4.5 хувийг мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, 231.3 тэрбум төгрөг буюу 60.5 хувийг хөрөнгө оруулалт, 32.2 тэрбум төгрөг буюу 8.5 хувийг үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/, 26.5 хувийг бусад хөрөнгө бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 5, Дүрслэл 3-д харуулав.

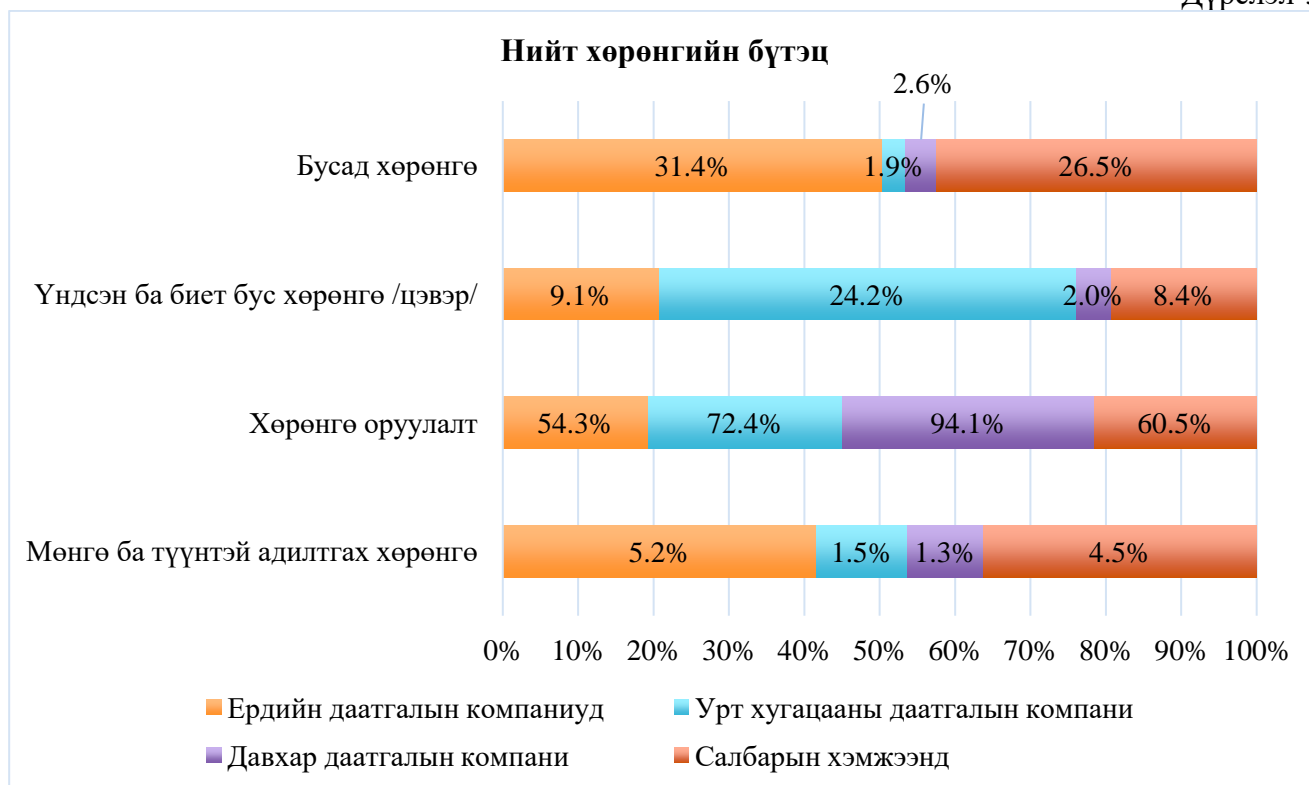
Хүснэгт-5

**Нийт хөрөнгийн бүтэц
(Компани тус бүрээр)**

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө		Хөрөнгө оруулалт*		Үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр/		Бусад хөрөнгө	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	521.7	465.2	6,632.6	8,376.4	116.2	127.1	2,382.3	4,246.5
2	"Ард даатгал" ХК	422.1	1,176.6	15,179.5	18,009.4	1,210.2	2,789.5	4,011.9	6,752.9
3	"Бодь даатгал" ХК	749.5	366.7	9,261.7	13,707.7	1,990.1	1,530.1	15,555.3	17,138.9
4	"Ган зам даатгал" ХХК	80.2	110.2	7,010.9	7,069.5	63.9	31.5	349.2	335.5
5	"Мандал даатгал" ХК	3,305.4	2,230.3	25,237.1	31,355.4	606.7	980.6	11,546.5	12,968.0
6	"Миг даатгал" ХХК	367.0	207.3	10,176.7	16,710.5	2,313.0	2,370.9	16,246.7	12,607.0
7	"Монгол даатгал" ХК	1,561.5	2,641.3	11,314.3	10,421.3	9,534.6	9,180.4	20,883.3	12,492.8
8	"Монре даатгал" ХХК	2,863.2	1,692.5	3,155.0	2,989.2	1,523.3	2,072.9	2,701.6	2,999.0
9	"Мөнх даатгал" ХХК	424.4	589.5	5,206.0	6,126.2	1,079.6	1,291.7	922.7	1,168.0
10	"Номин даатгал" ХХК	623.6	2,809.7	14,922.9	13,333.8	1,665.0	1,592.8	830.7	11,007.2
11	"Практикал даатгал" ХХК	503.3	566.1	12,173.2	13,740.4	1,611.1	1,658.9	3,447.1	10,805.3
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,500.0	1,122.1	19,430.6	19,421.8	1,328.7	1,510.5	5,166.0	4,603.5
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,685.6	1,916.3	2,928.6	2,300.0	2,126.4	2,714.3	596.2	691.4
14	"Хаан даатгал" ХХК	212.3	614.9	7,820.5	8,596.7	1,168.7	853.1	2,342.9	1,829.2
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	9.0	N/A	2.9	N/A	103.9	N/A	2,447.8	N/A
Нийт		14,829.1	16,508.7	150,452.5	172,158.4	26,441.3	28,704.2	89,430.1	99,645.2
Урт хугацааны даатгал									
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	63.9	148.6	6,604.7	7,108.0	2,446.9	2,371.6	133.5	188.5
Нийт		63.9	148.6	6,604.7	7,108.0	2,446.9	2,371.6	133.5	188.5
Давхар даатгал									
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,268.2	694.4	49,824.3	52,002.1	831.8	1,122.2	1,404.4	1,420.1
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	18,480.9	N/A	-	N/A	44.0	N/A	3,593.5	N/A
Нийт		19,749.1	694.4	49,824.3	52,002.1	875.9	1,122.2	4,997.8	1,420.1
Нийт салбарын хэмжээнд		34,642.1	17,351.6	206,881.5	231,268.5	29,764.1	32,198.0	94,561.5	101,253.8

Хөрөнгө оруулалт*- Хадгаламж, хадгаламжийн сертификат, Үнэт цаас, Хараат ба хамтын хяналттай, охин компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт болон Үнэт металл, дериватив багтана.

1.3. ДААТГАГЧИЙН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ

Ердийн даатгалын компаниудын хувьд нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 8.5 хувийг өр төлбөр, 27.6 хувийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц, 17.9 хувийг нөхөн төлбөрийн нөөц сан, 46.1 хувийг эздийн өмч бүрдүүлж байгаа бол урт хугацааны болон давхар даатгалын компаниудын хувьд өр төлбөр 0.7 болон 0.6 хувь, нөөц сан 28.8 болон 48.1 хувь, эздийн өмч 70.5 болон 51.3 хувийг тус тус бүрдүүлж байна.

Дэлгэрэнгүйг хүснэгт 6, дүрслэл 4-т харуулав.

Хүснэгт-6

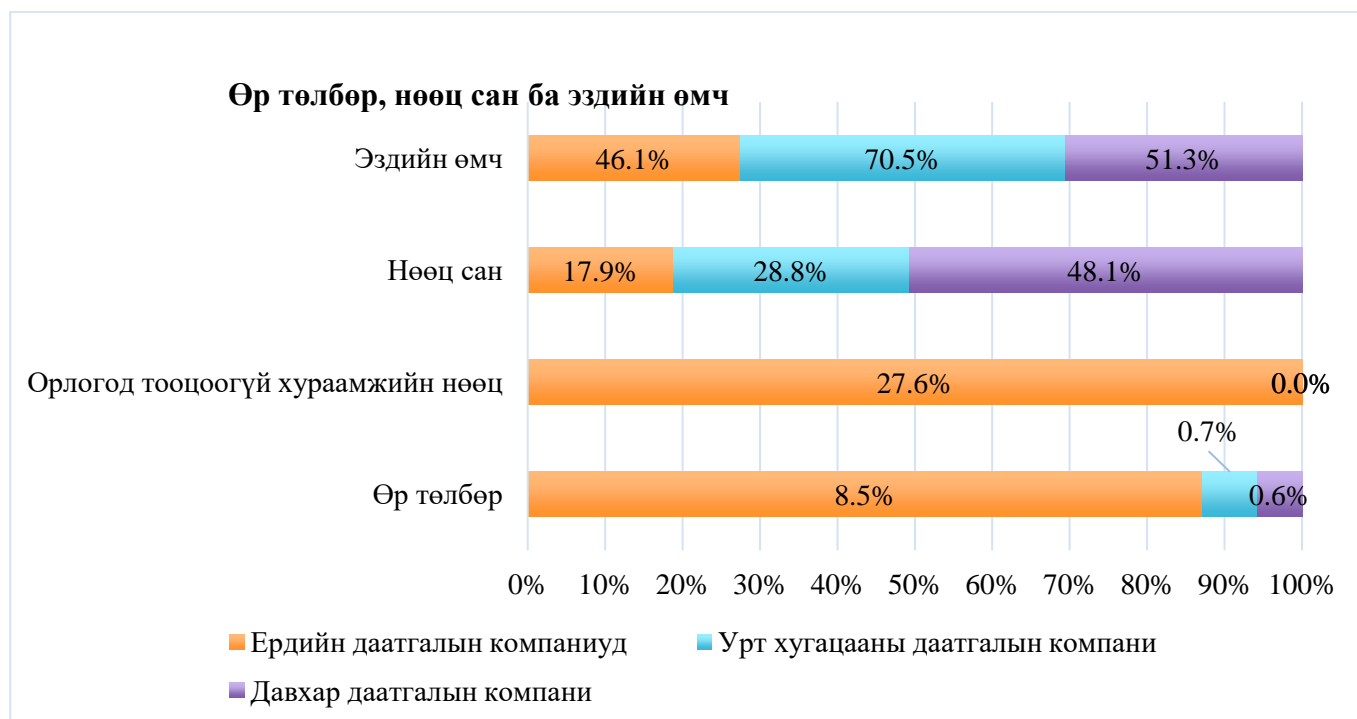
Өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмч (Компани тус бүрээр)

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Өр төлбөр		Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц		Нөөц сан		Эздийн өмч	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	684.1	1,666.9	2,203.8	3,684.1	1,201.3	946.8	5,563.7	6,917.5
2	"Ард даатгал" ХК	1,138.5	4,758.7	4,875.2	7,690.1	3,004.9	3,120.9	11,805.0	13,158.7
3	"Бодь даатгал" ХК	6,143.2	2,604.7	10,147.5	13,314.8	2,748.1	3,391.8	8,517.7	13,432.2
4	"Ган зам даатгал" ХХК	29.8	43.6	298.4	297.1	812.1	842.0	6,363.9	6,364.1
5	"Мандал даатгал" ХК	2,588.6	4,008.0	12,834.0	14,207.5	4,594.1	6,357.0	20,679.0	22,961.8
6	"Миг даатгал" ХХК	4,096.0	3,838.8	14,576.7	12,340.8	2,811.9	3,011.6	7,618.8	12,704.5
7	"Монгол даатгал" ХК	5,296.8	2,532.7	15,038.9	9,961.8	9,315.0	8,435.1	13,643.0	13,806.1
8	"Монре даатгал" ХХК	249.6	268.3	2,542.0	2,095.0	601.5	628.6	6,849.9	6,761.6
9	"Мөнх даатгал" ХХК	21.8	105.6	852.5	1,588.8	1,244.1	1,415.5	5,514.3	6,065.4

10	"Номин даатгал" ХХК	521.3	332.9	3,478.9	3,271.8	5,730.9	16,110.7	8,311.2	9,028.3
11	"Практикал даатгал" ХХК	379.9	3,524.6	6,270.8	9,641.0	2,540.0	2,839.5	8,544.0	10,765.6
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,328.5	2,704.2	9,148.8	5,952.8	6,315.0	7,336.8	9,632.9	10,664.0
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	138.1	84.8	384.1	484.2	1,011.4	1,089.4	5,803.2	5,963.5
14	"Хаан даатгал" ХХК	233.5	377.1	3,577.8	2,881.5	1,226.2	1,174.5	6,506.9	7,460.7
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	303.1	N/A	228.4	N/A	2,948.8	N/A	(916.6)	N/A
Нийт		24,153.0	26,850.9	86,458.0	87,411.3	46,105.3	56,700.2	124,436.9	146,054.0
Урт хугацааны даатгал									
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	27.2	68.1			2,319.8	2,831.0	6,902.1	6,917.7
Нийт		27.2	68.1			2,319.8	2,831.0	6,902.1	6,917.7
Давхар даатгал									
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,917.1	308.2			25,754.3	26,575.9	25,657.3	28,354.7
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	315.2	N/A			5,006.6	N/A	16,796.6	N/A
Нийт		2,232.3	308.2			30,760.9	26,575.9	42,453.9	28,354.7
Нийт салбарын хэмжээнд		26,412.4	27,227.2	86,458.0	87,411.3	79,185.9	86,107.1	173,792.8	181,326.5

Дүрслэл-4

1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

2020 онд ердийн даатгалын компаниуд 200.0 тэрбум төгрөгийн, урт хугацааны даатгалын компани 1.5 тэрбум төгрөгийн нийт 201.5 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамж төвлөрүүлжээ. Ердийн даатгалын компаниудын хувьд 8.3 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийж, 66.8 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулж, 124.9 тэрбум төгрөгийн даатгалын цэвэр хураамжийн орлоготой ажиллажээ. “Үндэсний давхар даатгал” ХК 3.6 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамж төвлөрүүлж, үүнээс 1.9 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамж гадны давхар даатгагчид /retrocession/ хэлбэрээр шилжүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 7-д харуулав.

Сүүлийн 5 жилийн даатгалын нийт хураамжийн дундаж өсөлт 12.8 хувь байгаа бөгөөд 2020 онд нийт хураамжийн өсөлт 2.5 хувь болж буурсан нь цар тахалтай холбоотой гэж үзэж байна. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-5-т харуулав.

Дүрслэл-5

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2019 онд 29 хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулж байсан бол 2020 онд 33.1 хувийг зарцуулсан байна.

Хүснэгт-7

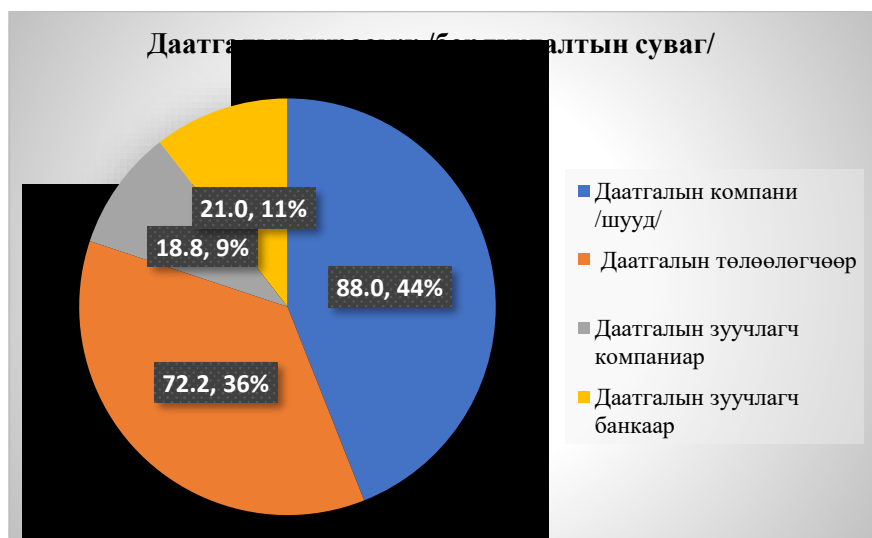
Даатгалын компаниудын нийт болон цэвэр хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Даатгалын нийт хураамж				Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого
		2019	2020	Өсөлт\ бууралт	Салбарт эзлэх хувь			
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	5,338.6	8,547.5	60.1%	4.2%	533.8	3,356.8	4,656.9
2	"Ард даатгал" ХК	11,409.4	15,774.1	38.3%	7.8%	201.6	4,452.9	11,119.7
3	"Бодь даатгал" ХК	27,945.7	34,127.9	22.1%	16.9%	611.1	18,848.4	14,668.4
4	"Ганзам даатгал" ХХК	683.6	731.3	7.0%	0.4%	0.1	0.0	731.2
5	"Мандал даатгал" ХК	28,927.2	33,224.7	14.9%	16.5%	1,600.0	15,220.7	16,404.0
6	"Миг даатгал" ХХК	26,850.3	22,036.6	-17.9%	10.9%	1,925.1	3,023.2	17,088.3
7	"Монгол даатгал" ХК	32,658.6	23,097.9	-29.3%	11.5%	479.3	6,254.4	16,364.2
8	"Монре даатгал" ХХК	6,537.6	5,041.6	-22.9%	2.5%	279.2	83.1	4,679.3
9	"Мөнх даатгал" ХХК	3,007.2	5,181.5	72.3%	2.6%	98.6	292.5	4,790.4
10	"Номин даатгал" ХХК	8,381.7	8,616.2	2.8%	4.3%	269.2	295.8	8,051.2
11	"Практикал даатгал" ХХК	12,504.2	18,750.5	50.0%	9.3%	246.9	7,370.7	11,132.9
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	19,183.5	16,230.7	-15.4%	8.1%	1,849.6	7,109.3	7,271.8
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,231.2	1,348.1	9.5%	0.7%	0.7	0.0	1,347.4
14	"Хаан даатгал" ХХК	8,944.5	7,307.2	-18.3%	3.6%	243.5	442.9	6,620.8
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	1,724.6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		195,328.0	200,015.9	2.4%	99.3%	8,338.6	66,750.6	124,926.6
Урт хугацааны даатгал								

16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	1,272.4	1,479.1	16.2%	0.7%	4.7	24.1	1,450.3
Нийт		1,272.4	1,479.1	16.2%	0.7%	4.7	24.1	1,450.3
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		196,600.4	201,495.0	2.5%	100.0%	8,343.4	66,774.7	126,376.9
Давхар даатгал								
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	2,074.9	3,572.0	72.2%		0.5	1,858.9	1,712.6
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	30.4	N/A	N/A		N/A	N/A	N/A
Нийт		2,105.2	3,572.0	69.7%		0.5	1,858.9	1,712.6
Нийт дүн		198,705.6	205,067.0	3.2%		8,343.9	68,633.7	128,089.4

Дүрслэл-6

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт хураамжийн 36 хувь буюу 72.2 тэрбум төгрөгийн хураамжийг даатгалын төлөөлөгч, 11 хувь буюу 21.0 тэрбум төгрөгийн хураамжийг даатгалын зуучлагч банк, 9 хувь буюу 18.8 тэрбум төгрөгийн хураамжийг даатгалын зуучлагч компани тус тус бүрдүүлсэн байна.

1.5. ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

2020 онд урт хугацааны болон ердийн даатгалын компаниуд нийт 59.8 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгожээ.

Хүснэгт-8

Даатгалын компаниудын нийт болон цэвэр нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал				Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал
		2019	2020	Өсөлт\ бууралт	Салбарт эзлэх хувь			
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	397.1	1,094.2	175.6%	1.8%	11.9	40.3	1,042.0
2	"Ард даатгал" ХК	4,423.4	4,718.7	6.7%	7.9%	547.3	503.9	3,667.4
3	"Бодь даатгал" ХК	7,970.9	8,583.3	7.7%	14.3%	2,039.2	515.5	6,028.5
4	"Ганзам даатгал" ХХК	84.6	116.4	37.6%	0.2%	0.0	0.0	116.4
5	"Мандал даатгал" ХК	5,422.5	7,862.3	45.0%	13.1%	641.0	57.1	7,164.2
6	"Миг даатгал" ХХК	7,362.4	7,196.3	-2.3%	12.0%	109.0	193.0	6,894.3
7	"Монгол даатгал" ХК	17,868.1	7,626.6	-57.3%	12.7%	120.8	215.4	7,290.4

8	"Монре даатгал" ХХК	3,165.8	3,128.3	-1.2%	5.2%	0.0	24.9	3,103.4
9	"Мөнх даатгал" ХХК	352.8	1,169.8	231.6%	2.0%	0.0	0.0	1,169.8
10	"Номин даатгал" ХХК	2,649.0	6,036.3	127.9%	10.1%	2,036.5	202.9	3,796.9
11	"Практикал даатгал" ХХК	5,348.3	4,611.3	-13.8%	7.7%	0.0	581.9	4,029.5
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	4,977.3	4,192.2	-15.8%	7.0%	409.2	17.7	3,765.3
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	237.1	227.5	-4.0%	0.4%	0.0	0.0	227.5
14	"Хаан даатгал" ХХК	3,656.3	2,682.5	-26.6%	4.5%	0.0	30.5	2,652.0
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	1,045.6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		64,961.1	59,245.7	-8.8%	99.0%	5,914.9	2,383.2	50,947.6
Урт хугацааны даатгал								
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	511.7	582.1	13.7%	1.0%	-	-	582.1
Нийт		511.7	582.1	13.7%	1.0%	-	-	582.1
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын нийт нөхөн төлбөр		65,472.8	59,827.8	-8.6%	100.0%	5,914.9	2,383.2	51,529.7
Давхар даатгал								
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	18.5	0.0	-100.0%				
Нийт		18.5	0.0	-100.0%				
Нийт дүн		65,491.2	59,827.8	-8.6%				

Тайлант хугацаанд давхар даатгалын компанид нөхөн төлбөрийн зардал гараагүй ба ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт нөхөн төлбөрийн 9.9 хувийг давхар даатгагчаар, 4.0 хувийг буруутай этгээдээр төлүүлсэн байна.

Сүүлийн 5 жилийн байдлаарх даатгалын болон давхар даатгалийн нөхөн төлбөрийн хэмжээг Дүрслэл 7-д харуулав.

Дүрслэл 7

1.6.ДААТГАЛЫН ХАРЬЦАА

Тайлант хугацааны эцэст хохирлын харьцаа (давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөрийг оруулж тооцсон болно.) ердийн даатгалын компаниудын хувьд 46.8 хувь, урт хугацааны даатгалын компанийн хувьд 40.1 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 9-д харуулав.

Хүснэгт-9

Даатгалын компаниудын нийт хохирлын харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Нөхөн төлбөрийн зардал	Хохирлын харьцаа
А	Б	<1>	<2>	<2>/<1>
Ердийн даатгал				
1	"Амар даатгал" ХХК	3,513.09	1,094.19	31.1%
2	"Ард даатгал" ХК	9,658.84	4,718.69	48.9%
3	"Бодь даатгал" ХХК	14,760.03	8,583.29	58.2%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	732.55	116.39	15.9%
5	"Мандал даатгал" ХК	17,007.57	7,862.28	46.2%
6	"Миг даатгал" ХХК	17,616.07	7,196.30	40.9%
7	"Монгол даатгал" ХК	16,992.14	7,626.60	44.9%
8	"Монре даатгал" ХХК	5,126.27	3,128.32	61.0%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	4,054.10	1,169.80	28.9%
10	"Номин даатгал" ХХК	8,255.60	6,036.29	73.1%
11	"Практикал даатгал" ХХК	10,875.49	4,611.34	42.4%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	9,464.26	4,192.19	44.3%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,247.27	227.50	18.2%
14	"Хаан даатгал" ХХК	7,362.55	2,682.52	36.4%
Нийт		126,665.83	59,245.69	46.8%
Урт хугацааны даатгал				
	Даатгалын компани	Даатгалын цэвэр хураамжийн орлого	Нийт төлсөн нэхэмжлэл	Хохирлын харьцаа
15	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	1,450.30	582.09	40.1%
Нийт		1,450.30	582.09	40.1%
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр		128,116.13	59,827.78	46.7%
Давхар даатгал				
16	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,712.56	-	0.0%
Нийт		1,712.56	-	0.0%
Нийт дүн		129,828.69	59,827.78	46.1%

Ердийн даатгалын компаниудын зардалд тооцсон нөхөн төлбөр (нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал дээр нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлтүүдийг нэмсэн дүн)-г орлогод тооцсон хураамжид харьцуулахад 42.0 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 10-т харуулав.

Ердийн даатгалын компанийн орлогод тооцсон хураамж, зардалд тооцсон нөхөн төлбөрийн харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	ОТХН/ЗТНТ
1	"Амар даатгал" ХХК	3,513.1	786.9	22.4%
2	"Ард даатгал" ХК	9,658.8	3,466.3	35.9%
3	"Бодь даатгал" ХК	14,760.0	6,663.9	45.1%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	732.6	146.2	20.0%
5	"Мандал даатгал" ХК	17,007.6	8,292.2	48.8%
6	"Миг даатгал" ХХК	17,616.1	6,989.2	39.7%
7	"Монгол даатгал" ХК	16,992.1	6,439.5	37.9%
8	"Монре даатгал" ХХК	5,126.3	3,130.5	61.1%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	4,054.1	1,341.2	33.1%
10	"Номин даатгал" ХХК	8,255.6	4,128.0	50.0%
11	"Практикал даатгал" ХХК	10,875.5	4,151.6	38.2%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	9,464.3	4,768.2	50.4%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,247.3	305.5	24.5%
14	"Хаан даатгал" ХХК	7,362.6	2,600.3	35.3%
Нийт		126,665.8	53,209.8	42.0%

1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Даатгалын компаниудын цэвэр ашгийн хэмжээ 2020 оны эцэст 20.9 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 1.8 тэрбум төгрөгөөр буюу 8.1 хувиар буурсан үзүүлэлт юм. Дэлгэрэнгүйг хүснэгт 11-т харуулав.

Хүснэгт-11

Даатгалын компаниудын ашигт ажиллагаа

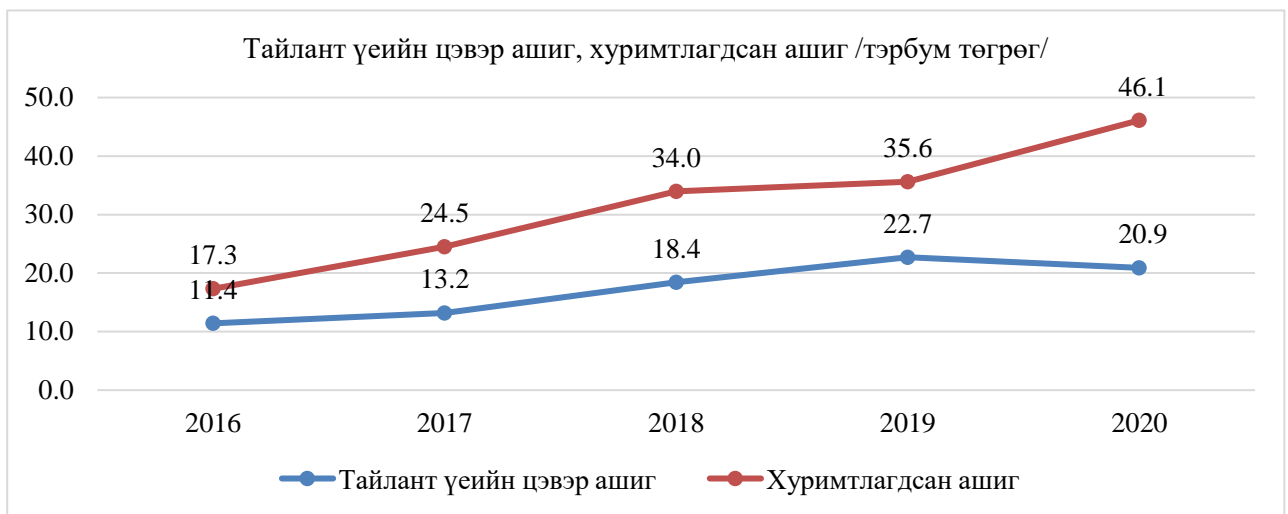
/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		Өсөлт/Бууралт
		2019	2020	
Ердийн даатгал				
1	"Амар даатгал" ХХК	59.3	1,353.7	2181.0%
2	"Ард даатгал" ХК	1,718.7	2,077.0	20.8%
3	"Бодь даатгал" ХК	1,700.4	1,926.1	13.3%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	1,029.1	1,001.4	-2.7%
5	"Мандал даатгал" ХК	5,820.3	4,511.5	-22.5%
6	"Миг даатгал" ХХК	409.6	85.7	-79.1%
7	"Монгол даатгал" ХК	105.4	162.9	54.5%
8	"Монре даатгал" ХХК	1,370.1	100.0	-92.7%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	212.1	551.1	159.8%
10	"Номин даатгал" ХХК	1,042.3	727.5	-30.2%
11	"Практикал даатгал" ХХК	2,036.9	2,354.6	15.6%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	650.9	1,632.7	150.8%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	262.3	160.3	-38.9%
14	"Хаан даатгал" ХХК	249.6	953.8	282.1%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	685.0	N/A	N/A
Нийт		17,352.2	17,598.4	1.4%

Урт хугацааны даатгал				
16	Нэйшнл лайф даатгал ХХК	117.0	80.3	-31.4%
Нийт		117.0	80.3	-31.4%
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын хураамж		17,469.3	17,678.7	1.2%
Давхар даатгал				
17	Үндэсний давхар даатгал ХК	3,496.1	3,197.4	-8.5%
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	1,746.6	N/A	N/A
Нийт		5,242.7	3,197.4	-39.0%
Компаниудын нийт дүн		22,712.0	20,876.2	-8.1%

2020 онд даатгалын компаниудын хуримтлагдсан ашиг өмнөх онтой харьцуулахад 29.4 хувиар буюу 10.5 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Дүрслэл-8

1.8. ДАВХАР ДААТГАЛ

2020 онд ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд нийт 66.8 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамж төлсний 5.4 хувь буюу 3.6 тэрбум төгрөгийг дотоод давхар даатгагчид төлсөн байна. Давхар даатгалын нөхөн төлбөр, хураамжийн харьцаа 2020 онд 5.9 хувь байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад буурсан үзүүлэлт юм. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл 9-д харуулав.

Дүрслэл-9

Тайлант хугацаанд давхар даатгалын хураамжийн зардлыг даатгалын хэлбэрээр авч үзвэл 76.6 хувийг бүрдүүлж буй Агаарын хөлгийн даатгал, Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлага, Барилга угсралт, Санхүү болон Хөрөнгийн даатгалын хувьд нийт хураамжийн орлогын 88.9, 88.1, 85.8, 67.7, 61.0 хувийг тус тус давхар даатгалд төлсөн бол эдгээр даатгалын хэлбэрийн хувьд нийт нөхөн төлбөрийн 98.2, 0.0, 56.2, 0.0, 46.9 хувийг давхар даатгагчаар төлүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 12-т харуулав.

Хүснэгт-12

Давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн харьцаа
/даатгалын хэлбэрээр/

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын хураамж	Давхар даатгалын хураамж	Харьцаа	Нийт нөхөн төлбөр	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Харьцаа	Харьцаа	Харьцаа
	Товчлол	(ДХ)	(ДДХ)	(ДДХ) / (ДХ)	(ННТ)	(ДДХНТ)	(ДДХНТ) / (ННТ)	(ННТ) / (ДХ)	(ДДХНТ) / (ДДХ)
Ердийн даатгал									
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	31,381.6	4,767.2	15.2%	10,439.4	1,269.5	12.2%	33.3%	26.6%
2	Хөрөнгийн даатгал	49,537.5	30,203.4	61.0%	8,517.9	3,997.1	46.9%	17.2%	13.2%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	34,820.9	1,291.3	3.7%	17,265.1	191.5	1.1%	49.6%	14.8%
4	Ачааны даатгал	3,317.1	1,227.5	37.0%	628.7	-	0.0%	19.0%	0.0%
5	Барилга угсралтын даатгал	9,097.7	7,806.2	85.8%	38.3	21.5	56.2%	0.4%	0.3%
6	Газар тариалангийн даатгал	431.4	174.6	-	-	-	-	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	3,423.2	1,162.9	34.0%	625.2	17.1	2.7%	18.3%	1.5%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	6,431.1	5,718.4	88.9%	236.6	232.4	98.2%	3.7%	4.1%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	560.1	158.2	28.2%	41.8	5.4	13.0%	7.5%	-
10	Хариуцлагын даатгал	14,656.6	6,824.4	46.6%	1,528.8	180.4	11.8%	10.4%	2.6%
11	Санхүүгийн даатгал	1,703.8	1,152.9	67.7%	547.5	-	-	-	0.0%
12	Зээлийн даатгал	2,770.9	-	0.0%	1,814.4	-	0.0%	65.5%	-
13	Итгэлцлийн даатгал	195.1	6.6	3.4%	-	-	-	-	-
14	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	7,105.9	6,257.1	88.1%	13.7	-	0.0%	0.2%	0.0%
15	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	34,582.9	-	0.0%	17,548.2	-	0.0%	50.7%	-
Урт хугацааны даатгал									
16	Хугацаат амьдралын даатгал	244.3	24.1	9.9%	25.2	-	0.0%	10.3%	0.0%
17	Хуримтлалын даатгал	106.6	-	0.0%	81.1	-	0.0%	76.1%	-
18	Тэтгэврийн даатгал	324.3	-	0.0%	59.4	-	0.0%	18.3%	-
19	Эрүүл мэндийн даатгал	804.0	-	0.0%	416.3	-	0.0%	51.8%	-
Нийт		201,495.0	66,774.7	33.1%	59,827.8	5,914.9	9.9%	29.7%	8.9%

2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ

2.1.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд сайн дурын 465,804 болон албан журмын даатгалын 635,558 даатгалын гэрээ байгуулж, 200.0 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлж, 8.3 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийж, 125.0 тэрбум төгрөгийн хураамжийн цэвэр орлого тайлагнажээ. Дэлгэрэнгүйг хүснэгт 13-т харуулав.

Хүснэгт-13

Даатгалын хураамж (Ердийн даатгал)

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019	2020	2019	2020	Өсөлт\бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	168,604	130,698	32,312.8	31,381.6	-2.9%	15.7%
1.1	Үүнээс: Ипотекийн даатгал	20,428	37,022	823.7	2,985.4	262.4%	1.5%
2	Хөрөнгийн даатгал	138,526	140,373	43,342.5	49,537.5	14.3%	24.8%
2.1	Үүнээс: Ипотекийн даатгал	20,571	40,785	1,381.6	5,346.2	287.0%	2.7%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	78,785	68,520	34,717.7	34,820.9	0.3%	17.4%
4	Ачааны даатгал	992	837	3,685.7	3,317.1	-10.0%	1.7%
5	Барилга угсралтын даатгал	61	66	7,755.3	9,097.7	17.3%	4.5%
6	Газар тариалангийн даатгал	7	3	32.8	431.4	1213.4%	0.2%
7	Мал амьтдын даатгал	1,874	2,126	3,883.6	3,423.2	-11.9%	1.7%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	38	21	7,139.3	6,431.1	-9.9%	3.2%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	364	1,306	627.9	560.1	-10.8%	0.3%
10	Хариуцлагын даатгал	77,821	76,648	13,796.0	14,656.6	6.2%	7.3%
11	Санхүүгийн даатгал	277	6,562	1,178.6	1,703.8	44.6%	0.9%
12	Зээлийн даатгал	33,384	38,572	2,744.7	2,770.9	1.0%	1.4%
13	Итгэлцлийн даатгал	18	50	304.7	195.1	-36.0%	0.1%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	1	0	50.3	0.0	-100.0%	0.0%
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	38	22	7,269.5	7,105.9	-2.3%	3.6%
16	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	652,078	635,558	36,486.3	34,582.9	-5.22%	17.3%
Нийт		1,152,868	1,101,362	195,328.0	200,015.9	2.4%	100.0%

Дүрслэл-10

ДААТГАЛЫН ХУРААМЖИЙН НИЙТ ОРЛОГОД ЭЗЛЭХ ХУВЬ /ДААТГАЛЫН ХЭЛБЭРЭЭР/

2.2.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт 59.3 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид олгож, үүнээс 5.9 тэрбум төгрөгийг давхар даатгагч, 2.4 тэрбум төгрөгийг буруутай этгээдээр төлүүлжээ. Дэлгэрэнгүйг хүснэгт 14-т харуулав.

Хүснэгт-14

Даатгалын нөхөн төлбөрийн зардал

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нөхөн төлбөр /сая төгрөгөөр/			
		2019	2020	2019	2020	Өсөлт /бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	5,546	10,597	9,517.6	10,439.4	9.7%	17.6%
1.1	Үүнээс: Ипотекийн даатгал	5	16	58.5	407.8	597.1%	0.7%
2	Хөрөнгийн даатгал	2,365	2,283	11,635.9	8,517.9	-26.8%	14.4%
2.1	Үүнээс: Ипотекийн даатгал	85	427	147.1	381.8	159.5%	0.6%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	12,862	14,508	17,548.0	17,265.1	-1.6%	29.1%
4	Ачааны даатгал	56	70	652.5	628.7	-3.6%	1.1%
5	Барилга угсралтын даатгал	9	4	127.6	38.3	-69.9%	0.1%
6	Газар тариалангийн даатгал	6	-	-	-	-	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	759	264	439.9	625.2	42.1%	1.1%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	0	2	1,179.3	236.6	-79.9%	0.4%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	32	16	42.8	41.8	-2.5%	0.1%
10	Хариуцлагын даатгал	578	563	1,368.9	1,528.8	11.7%	2.6%
11	Санхүүгийн даатгал	1,564	-	515.1	547.5	6.3%	0.9%
12	Зээлийн даатгал	270	189	2,741.6	1,814.4	-33.8%	3.1%
13	Итгэлцлийн даатгал	1	-	-	-	-	-
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	-	-	-	-	-
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1	1	19.4	13.7	-	-
16	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	23,145	18,890	19,172.5	17,548.2	-8.5%	29.6%
Нийт		47,194	47,387	64,961.1	59,245.7	-8.8%	100.0%

Ердийн даатгалын нийт нөхөн төлбөрийн 90.8 хувь нь даатгалын 4 хэлбэрийн нөхөн төлбөрөөс бүрдэж байгаагийн 29.6 хувийг жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын (ЖХАЖД), 29.1 хувийг авто тээврийн хэрэгслийн даатгалын, 17.6 хувийг гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгалын, 14.4 хувийг хөрөнгийн даатгалын нөхөн төлбөр тус тус эзэлж байна.

3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ

2020 онд “Нэйшнл лайф даатгал” ХХК 5 даатгалын хэлбэрийн хүрээнд ажиллаж, 1,467 даатгалын гэрээ байгуулж, 1.5 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлсэн нь өмнөх оноос 16.2 хувиар өссөн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 15, 16-д харуулав.

Хүснэгт-15

Даатгалын хураамж

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019	2020	2019	2020	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	126	161	174.6	244.3	39.9%	16.5%
2	Насан туршийн даатгал	2	2	1.8	-	N/A	0.0%
3	Хуримтлалын даатгал	91	138	99.2	106.6	7.4%	7.2%
4	Тэтгэврийн даатгал	166	576	203.5	324.3	59.3%	21.9%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	193	590	793.1	804.0	1.4%	54.4%
Нийт		578	1,467	1,272.4	1,479.1	16.2%	100.0%

Хүснэгт-16

Даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нөхөн төлбөр /сая төгрөгөөр/			
		2019	2020	2019	2020	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	48	-	29.9	25.2	-15.8%	4.3%
2	Насан туршийн даатгал	-	-	-	-	-	-
3	Хуримтлалын даатгал	30	17	83.8	81.1	-3.2%	13.9%
4	Тэтгэврийн даатгал	20	59	38.1	59.4	56.0%	10.2%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	63	61	359.9	416.3	15.7%	71.5%
Нийт		161	137	511.7	582.1	13.7%	100.0%

Урт хугацааны даатгалын компанийн нийт хураамж, нийт нөхөн төлбөрийн харьцаа 39.4 хувьтай байна. Сүүлийн 5 жилийн урт хугацааны даатгалын компанийн нийт хураамж, нөхөн төлбөр, тэдгээрийн харьцааг Дүрслэл 11-д харуулав.

Дүрслэл-11

4.ДАВХАР ДААТГАЛ

2020 онд “Үндэсний давхар даатгал” ХК 12 даатгалын хэлбэрийн 75 давхар даатгалын гэрээ байгуулж, 3.6 тэрбум төгрөгийн хураамжтай ажилласны 42.4 хувийг мал амьтдын буюу малын индексжүүлсэн даатгалын, 19.8 хувийг хөрөнгийн даатгалын, 14.8 хувийг хариуцлагын даатгалын хураамж бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 17-д харуулав.

Хүснэгт-17

Дотоодын давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын хураамж		Нөхөн төлбөр	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	3	3	0.6	42.6	-	-
2	Хөрөнгийн даатгал	8	23	263.9	709.0	-	-
3	Автотээврийн хэрэгслийн даатгал	-	2	-	22.7	-	-
4	Ачааны даатгал	2	5	12.5	6.7	-	-
5	Барилга угсралтын даатгал	2	6	14.2	28.2	-	-
6	Газар тариалангийн даатгал	2	1	29.6	485.2	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	10	10	1,613.3	1,513.3	18.45	-
8	Агаарын хөлгийн даатгал	3	3	22.2	122.9	-	-
9	Хариуцлагын даатгал	5	13	72.3	529.5	-	-
10	Санхүүгийн даатгал	1	5	0.1	17.1	-	-
11	Зээлийн даатгал	-	1	-	27.1	-	-
12	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	4	3	46.3	67.9	-	-
Нийт		40	75	2,074.9	3,572.0	18.45	-

5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

2020 онд ердийн даатгалын 14 компани жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал /цаашид “жолоочийн хариуцлагын даатгал” гэх/-ын үйл ажиллагаа эрхэлж 34.6 тэрбум төгрөгийн нийт хураамж төвлөрүүлсэн нь өмнөх оноос 1.9 тэрбум төгрөгөөр буюу 5.22 %-аар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 18-д харуулав.

Хүснэгт-18

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын хураамж		Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
		2019	2020		
1	"Амар даатгал" ХХК	341.1	650.1	90.6%	1.9%
2	"Ард даатгал" ХК	2,668.6	2,403.6	-9.9%	7.0%
3	"Бодь даатгал" ХК	4,798.8	4,955.1	3.3%	14.3%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	49.7	49.1	-1.3%	0.1%
5	"Мандал даатгал" ХК	490.1	1,000.1	104.1%	2.9%
6	"Миг даатгал" ХХК	5,573.7	4,971.1	-10.8%	14.4%
7	"Монгол даатгал" ХК	6,991.2	5,904.5	-15.5%	17.1%
8	"Монре даатгал" ХХК	3,107.5	2,504.4	-19.4%	7.2%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	587.7	1,050.6	78.8%	3.0%
10	"Номин даатгал" ХХК	2,637.4	3,045.4	15.5%	8.8%

11	"Практикал даатгал" ХХК	2,351.6	2,705.2	15.0%	7.8%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	3,453.2	3,070.9	-11.1%	8.9%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	13.8	4.3	-68.7%	0.025
14	"Хаан даатгал" ХХК	2,880.0	2,268.6	-21.2%	6.6%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	541.9	N/A	N/A	N/A
Нийт		36,486.3	34,582.9	-5.22%	100.0%

Тайлант хугацаанд нийт 17.5 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон ба энэ нь өмнөх оноос 8.5 хувиар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 19-т харуулав.

Хүснэгт-19

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын нөхөн төлбөр		Өсөлт\бууралт	Эзлэх хувь
		2019	2020		
1	"Амар даатгал" ХХК	100.7	212.5	111.0%	1.2%
2	"Ард даатгал" ХК	1,286.3	1,223.2	-4.9%	7.0%
3	"Бодь даатгал" ХК	2,646.4	2,543.7	-3.9%	14.5%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	18.6	16.1	-13.3%	0.1%
5	"Мандал даатгал" ХК	274.6	463.8	68.9%	2.6%
6	"Миг даатгал" ХХК	2,995.7	2,711.2	-9.5%	15.5%
7	"Монгол даатгал" ХК	3,628.3	2,681.3	-26.1%	15.3%
8	"Монре даатгал" ХХК	1,728.7	1,522.8	-11.9%	8.7%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	78.6	209.6	166.7%	1.2%
10	"Номин даатгал" ХХК	1,375.6	1,670.8	21.5%	9.5%
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,214.3	1,284.9	5.8%	7.3%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,513.6	1,591.2	5.1%	9.1%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	2.1	2.9	41.5%	-
14	"Хаан даатгал" ХХК	1,911.7	1,413.3	-26.1%	8.1%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	397.3	N/A	N/A	N/A
Нийт		19,172.5	17,547.5	-8.5%	100.0%

6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ

6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ

2020 онд 56 даатгалын зуучлагч компани, үүнээс 11 банк даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа явуулж, 54.4 тэрбум төгрөгийн даатгалын гэрээ зуучилж, 11.1 тэрбум төгрөгийн даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлоготой (Даатгалын зуучлагч банк-4.8 тэрбум төгрөг) ажиллажээ. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 20-т харуулав.

Хүснэгт-20

Даатгалын зуучлагчийн зуучилсан даатгалын хураамж, шимтгэлийн орлого

/сая төгрөгөөр/

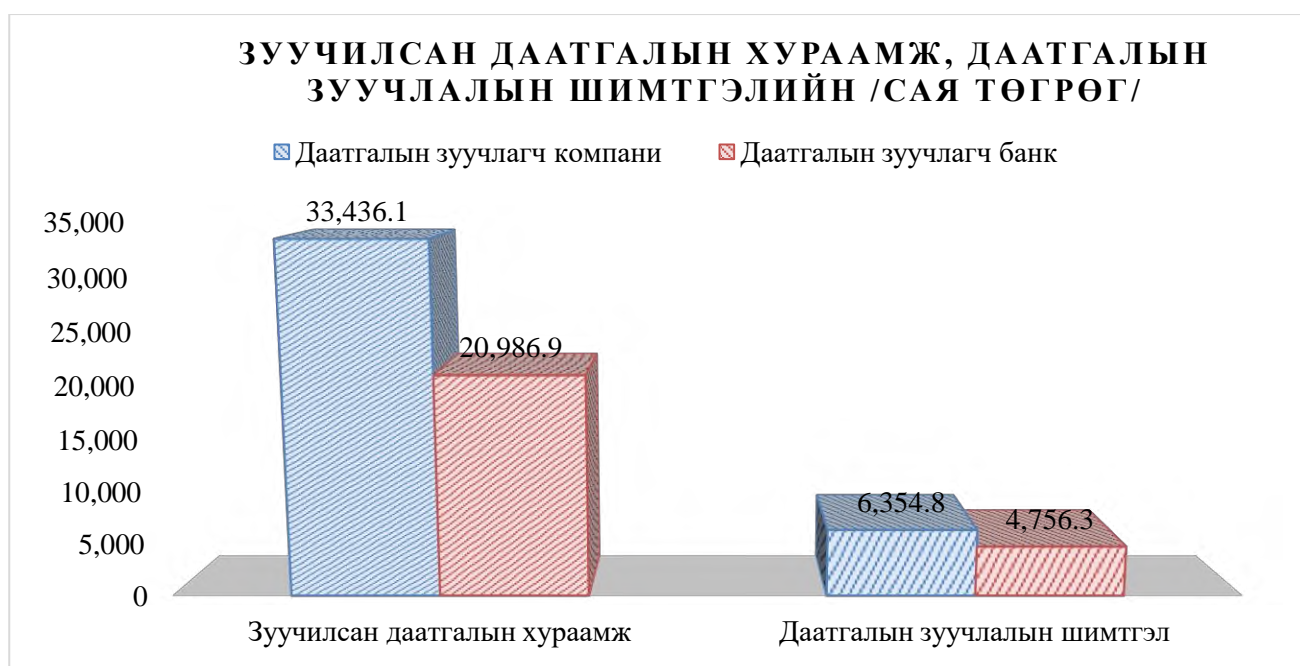
№	Даатгалын зуучлагч компани	Зуучилсан даатгалын хураамж	Даатгалын зуучлалын шимтгэл	Харьцаа
Давхар даатгалын зуучлагч компани				
1	"Ай Ай Би" ХХК	100.1	12.9	12.9%

2	“Асимон брокерс” ХХК	3,197.1	343.1	10.7%
3	“Ачит ундарга” ХХК	1,057.3	143.9	13.6%
4	“Ковер хилл” ХХК	-	-	-
5	“Конкорал” ХХК	7.6	1.2	15.2%
6	“Монголиан интернэшнл брокерс” ХХК	158.5	31.9	20.1%
7	“Си эн эн икс” ХХК	7,949.6	1,036.1	13.0%
8	“Хост рок” ХХК	2,123.1	389.2	18.3%
Даатгалын зуучлагч компани				
9	“Амбрелла брокер” ХХК	0.7	0.1	19.1%
10	“АМЕ” ХХК	376.4	32.7	8.7%
11	“Арм интернэшнл” ХХК	2.4	0.6	25.0%
12	“Би эйч өү кредит” ХХК	3.0	0.6	20.0%
13	“Ваяснью Солюшн” ХХК	213.4	56.9	26.7%
14	“Дэвжих дэлгэрэх холдинг” ХХК	436.4	98.8	22.6%
15	"Дэвжих зууч" ХХК	1,420.8	412.8	29.1%
16	“Ивээлт-Очир” ХХК	109.5	19.8	18.0%
17	“Лоялти солюшн” ХХК	863.9	187.8	21.7%
18	“Марш брокерс” ХХК	0.05	0.01	20.0%
19	“Мастер шийдэл” ХХК	-	-	-
20	“Монгол бичээч зууч” ХХК	495.6	132.3	26.7%
21	“Монголиан иншуранс Брокерейж” ХХК	18.1	2.5	14.0%
22	"Нэйшнл иншуранс брокерэйж сервисэс" ХХК	-	-	-
23	“Нэйшнл эженси” ХХК	2,317.4	240.3	10.4%
24	“Онолт язгуур” ХХК	1,667.0	588.5	35.3%
25	"Онч цэгц" ХХК	-	-	-
26	“Паблик паст брокер” ХХК	1.4	0.3	18.5%
27	"Профешнл иншурэнс партнер" ХХК	6.0	1.2	20.0%
28	“Ренессанс групп” ХХК	44.9	8.6	19.1%
29	“Смарт брокерс” ХХК	766.8	211.4	27.6%
30	“Сүрэг хараацай” ХХК	2,103.0	515.9	24.5%
31	“Ти Ди Би Лизинг” ХХК	143.4	22.5	15.7%
32	“Тод капитал” ХХК	774.1	161.7	20.9%
33	“Тус брокерс” ХХК	124.5	31.2	25.0%
34	"Ухаалаг ирээдүй шийдэл" ХХК	0.2	0.0	20.0%
35	“Финс брокер” ХХК	24.4	5.9	24.2%
36	“Хэйва инсур” ХХК	3,373.9	825.5	24.5%
37	“Цагаан гэрэлт” ХХК	442.5	90.8	20.5%
38	“Цахим капитал” ХХК	475.1	121.7	25.6%
39	“Чанд финтех” ХХК	9.4	2.5	26.2%
40	“Эл Би брокерэж” ХХК	764.8	163.3	21.3%
41	“Эм жи ай би” ХХК	916.1	206.3	22.5%
42	“Эн Ай Си Брокер” ХХК	159.9	39.9	24.9%
43	“Эн И Би Консалтэнси” ХХК	#N/A	#N/A	#N/A
44	“Эрсдэлийн шийдэл” ХХК	738.3	199.5	27.0%
45	“Эс ай би эс” ХХК	49.5	14.8	30.0%
Даатгалын зуучлагч-банк				
46	Ариг банк	61.7	9.6	15.5%
47	Богд банк	65.3	13.2	20.1%
48	Голомт банк	4,195.9	946.3	22.6%
49	Капитрон банк	221.9	52.7	23.8%
50	Төрийн банк	4,620.0	1,070.6	23.2%

51	Тээвэр хөгжлийн банк	0.5	0.1	25.0%
52	Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	1,095.1	252.7	23.1%
53	Хаан банк	4,341.9	1,051.8	24.2%
54	ХасБанк	1,970.8	312.2	15.8%
55	Кредит банк	19.0	3.3	17.4%
56	Худалдаа хөгжлийн банк	4,395.0	1,043.8	23.7%
Нийт		54,423.0	11,111.1	20.4%

Тэмдэглэл:(-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй,(#N/A)-Фина системд тайлан ирүүлээгүй

Дүрслэл-12

6.2. ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

Тайлант хугацаанд 25 даатгалын хохирол үнэлэгч компани тайлан ирүүлсэн. Даатгалын хохирол үнэлэгч компаниуд 28,314 даатгалын хохирол үнэлгээ хийж, 1,108.5 сая төгрөгийн даатгалын хохирол үнэлгээний орлоготой ажиллажээ. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 21-т харуулав.

Хүснэгт-21

Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого

№	Даатгалын хохирол үнэлгээний компани	Даатгалын хохирлыг үнэлгээ /тоогоор/	Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого /сая төгрөгөөр/
1	“Арвижих эстимэйт” ХХК	351	15.1
2	“Ашид билгүүн” ХХК	7,476	350.5
3	“Банхас” ХХК	1,308	22.8
4	“Бэст эстимэйт” ХХК	61	9.3
5	“Вендо” ХХК	1,517	129.0
6	“Виннэрвэй” ХХК	1,876	65.2
7	“Гэрэгэ эстимэйт” ХХК	1,795	48.5
8	“Далайван аудит” ХХК	-	-
9	“Итгэлт хөрөнгө” ХХК	915	39.3
10	“Итгэлт эстимэйт” ХХК	126	18.0
11	“Кости эстимэйт” ХХК	1,475	38.2
12	“Мастер Үнэлгээ” ХХК	780	48.2
13	“Мөнх эстимэйт” ХХК	7	0.5

14	“Сүлд үнэлгээ” ХХК	488	18.5
15	“Сэлэнгэ эстимэйт” ХХК	139	3.5
16	“Тод үнэлгээ” ХХК	34	4.6
17	“Тэнцвэр эстимэйт” ХХК	1,327	45.3
18	“Файн эстимэйт” ХХК	46	2.3
19	“Фэйр валуэшин” ХХК	434	20.0
20	“Хан-Үнэлэмж” ХХК	2,264	11.2
21	“Хас үнэлгээ” ХХК	4,553	150.5
22	“Хос стандарт” ХХК	612	23.5
23	“Хөрөнгө үнэлгээний төв” ХХК	14	6.1
24	“Хөрөнгө эстимэйт” ХХК	632	33.5
25	“Энхнахиа” ХХК	84	4.9
Нийт		28,314	1,108.5

Тэмдэглэл:(-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй,(#N/A)-Фина системд тайлан ирүүлээгүй

-ДААТГАЛЫН ГАЗАР-